

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: En mærkelig Røst fra Sverrig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "En mærkelig Røst fra Sverrig", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1816_285-txt-shoot-idm86/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

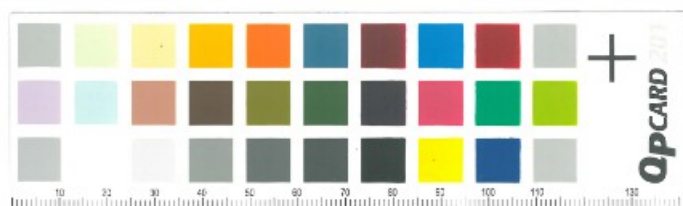
[Læs CC0-erklæringen](#)

Dijbyde.

Grundtvig En udsædig Brev fra Sverige
p. 267-62.

Begge om min Andet af Arsten.
p. 272.

Nyeste Skidovic af H. H. 13 Aug 1816
27/2 1816

N y e s t e
S k i l d e r t e a f K j ø b e n h a v n .

T r e t t e n d e H a r g a a n g . N o . 1 7 .

U d g i v e t o g f o r l a g t a f S . S o l d i n .

F o r s e n d e s , i K ø l g e K o n g l . a l l e m a a n d l i g t B i l l e d e t , m e d B e r u g s p o s t e n t .

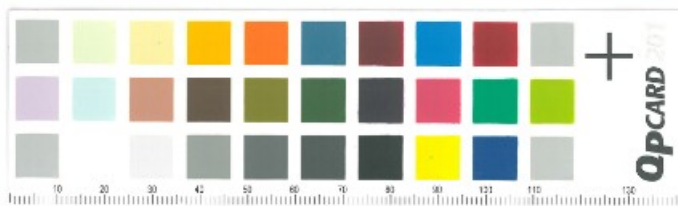
T i r s d a g e n d e n 2 7 F e b r u a r i 1 8 1 6 .

En mærkelig Brev fra Sverrig.

Med Slutningen af sidste Rigsdag i Sverrig 1815 udfærdigede Erkebiskop Verdellom og Præstevikarsens øvrige Fuldmægtige et trykt Omgangs-brev til hele Præsteskabet, som indeholder mange ret mærkelige Ting, og blandt andet en Underretning om Forbeholdningen af den svenske Bibel-Oversættelse, hvoraf Man ser, at den forbeholdte Oversættelse skal udkomme som et Forslag til alle Sogkondigedets Præsting, og herom er ikke andet at sige, end at det er, som det sig bør og bør; men det bør og siges to Gange, at paa anden Maade kan en ny Oversættelse af Bibelen aldrig faae retmæssig Gyldighed eller vinde den fornøftige Egnmands Tillid. Det Mærkeligste i hint Brev er imidlertid den Afdeling som har til Overskrift: Om Sjælesorgen og Læremændene, og den er det, jeg her vil meddele fuldstændig i saa god en Oversættelse, som jeg kan. Der er Ord imellem, som jeg ingenlunde vilde søgt; hvervilde jeg ønske lige Mønstre i sig selv for glædelige, ved de, der kjende mine Skrifter, og derfor skylder jeg Ingen Regnskab; men at Taler er et mærkeligt Tidens

Tegn, naar Man vel tilføjer, og at jeg vilde ønske alle Præster i Danmark kunde og vilde føre et lignende Sprog, skal jeg aldrig nægte.

Man har længe, hedder det i Brevet, ogsaa hørt os klage over Religionens Forsald, og medens det paa den ene Side led, som Oplysningen til sig og udbredte sig alle vilde Begre, medens Man saae Tiden sætte Præget af sin Smag og Udvi-ling paa den offentlige Sindshyggelse og den hushælige Andagt, kunde Man dog paa den anden Side ei skjule for sig selv, at Gudsfegnen forsvandt og gav Plads for en stedse mere almindelig Letfærdighed, en vokende Lunkenhed og Kilde for hellige Anliggendes, som, hver kiendelig hos Almindeligheden, truede med en Sædernes Fordærvelse og Characterløshed, lige færlig for Kirke og Stat, for Menneskeværd og Nationalaand. Hvad mornes vel nu vares Grundene her-til? Lad os kun ikke nægte det, den maa, i det mindste fornemmelig, søges i det sidste Aarhundredes Aand, der vil blive ved at viese Saakene til en bedre Aand kommer til at oplyse Hovedsammen af de menneskelige Begreber og Aetraer. Vi tale her ikke om Kontræns og Spottens anden- bær, strække Forsøg paa at omstyrte Grundpillerne

N y e s t e
S k i l d e r t e a f K j ø b e n h a v n .

T r e t t e n d e A r g a n g . N o . 1 7 .

U d g i v e t o g f o r l a g t a f S . S o l d i n .

B e r t e d e s , i K ø l g e K o n g l . a l l e m a n d l i g t B i l l e d e t , m e d B e r u p o s t e r n e t .

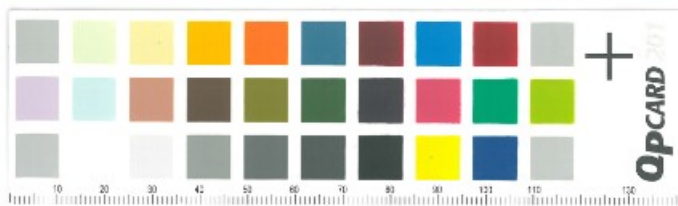
T i r s d a g e n d e n 2 7 F e b r u a r i 1 8 1 6 .

En mærkelig Brev fra Sverrig.

Med Slutningen af sidste Rigsdag i Sverrig 1815 udfærdigede Erkebiskop Verdellom og Præstevikarsens øvrige Fuldmægtige et trykt Omgangs-brev til hele Præsteskabet, som indeholder mange ret mærkelige Ting, og blandt andet en Underretning om Forbeholdningen af den svenske Bibel-Oversættelse, hvoraf Man ser, at den forbeholdte Oversættelse skal udkomme som et Forslag til alle Sogkondigedets Præsting, og herom er ikke andet at sige, end at det er, som det sig bør og bør; men det bør og siges to Gange, at paa anden Maade kan en ny Oversættelse af Bibelen aldrig faae retmæssig Gyldighed eller vinde den fornøftige Egnmands Tillid. Det Mærkeligste i hint Brev er imidlertid den Afdeling som har til Overskrift: Om Sjælesorgen og Læremændene, og den er det, jeg her vil meddele fuldstændig i saa god en Oversættelse, som jeg kan. Der er Ord imellem, som jeg ingenlunde vilde søgt; hvorefter jeg ønsker lige Møder i sig selv for glædelige, ved de, der kjende mine Skrifter, og derfor skylder jeg Ingen Regnskab; men at Taler er et mærkeligt Tidens

Tegn, naar Man vel tilføjer, og at jeg vilde ønske alle Præster i Danmark kunde og vilde føre et lignende Sprog, skal jeg aldrig nægte.

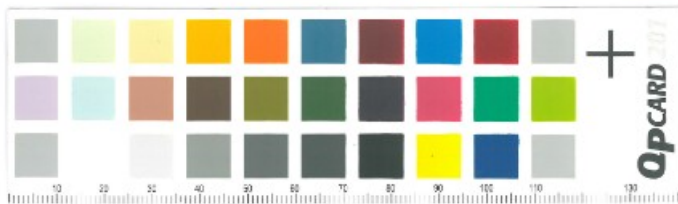
Man har længe, hedder det i Brevet, ogsaa hørt os klage over Religionens Forsald, og medens det paa den ene Side led, som Oplysningen til sig og udbredte sig alle vide Vegne, medens Man saae Tiden sætte Præget af sin Smag og Udviikling paa den offentlige Sindshyggelse og den hushælige Andagt, kunde Man dog paa den anden Side ei skjule for sig selv, at Gudsfrygten forsvandt og gav Plads for en stedse mere almindelig Letfærdighed, en vokende Lunkenhed og Kilde for hellige Anliggendes, som, hver kiendelig hos Almindeligheden, truede med en Sædernes Fordærvelse og Characterløshed, lige færlig for Kirke og Stat, for Menneskeværd og Nationalaand. Hvad mornes vel nu vares Grundene her til? Lad os kun ikke nægte det, den maa, i det mindste fornemmelig, søges i det sidste Aarhundredes Aand, der vil blive ved at viese Saakende til en bedre Aand kommer til at oplyse Hovedsammen af de menneskelige Begreber og Aetraer. Vi tale her ikke om Kontræns og Spottens aabenbare, strække Forsøg paa at omstyrte Grundpillerne

for af borgerlig og moralsk Ordelt; thi siige Forsøg, hvoe frygtelige de end kunne synes, finde dog fernt eller tidlig deres Modvægt i den almindelige Menneske-Forsand og Falskhed, der ei kan fornægte sig selv. Det, vi tale om, de langt farligere, gjentagne Forsøg paa at gjøre verdslig Visdom til Religionens Lovværg, lode den maale Troen med sin egen forre Aften og stakke den derefter og odenlig i ene Man gjør Gud en Tjeneste dermed. For at gjøre en Slagt, der vilde begribe eller forkaste Alt, Religionens Bøsen ret aienhellig, seer Man My stier ier nes heilige Stør fra hendes Ansigt og fravendte hende Bløden, som fra Hvids Tid omstraaede hendes ærværdige Hvir. Haabets Kæder faldt ud af den Haand, der nu Kulde gjøre Gavn i Borgerskabens Tjeneste, og hendes Skilbrø, som for dum bar det heilige Kord, Troens og Kjærligheds Oelerskammer, nedfængtes nu under Moralens kolde og tunge Stenblokke. Omflødt efter et vogelskudt Døgn Døstet og Løner, omflødt efter hver en Filosofisk Skygge, var han ei længer den sublim, velsignede, kraftige Livets og Dødens Lærsmaker, som, indset i Verden af Jesus og Hans Apostler, huskede Hjertet, fiksede Lyfernes Hvir, heilige Vilien og den vprøstke, vildfarende Fornuft til fange under Troens Lydighed. Foragter af den selvsjovte Visdom, utjendelig for den fromme Eenfoldighed, magteløs og forsummet led han for de udte Dødsfælle, som forlangte Raad og Bistand, Rø og Trost under Livets Bristelser og Lykke-Elister, i Tidens Vildbrøde og i Gravens Nat, og efterhaanden blev hun til saa tom en Skjæde, eller dog et livløst Legeme, hendes rene Bøsen, hendes levende Aand syntes daglig mere forsummet af Jorden. O, Jorden blev øde og tom, og der var Mærke

over Døstet, over Døstet i de Sjæle og Hjertet, som af allehaande Vildfarelse havde ladet sig forlokke fra Eenfoldigheden i Christo og Hans magtfulde Ord.

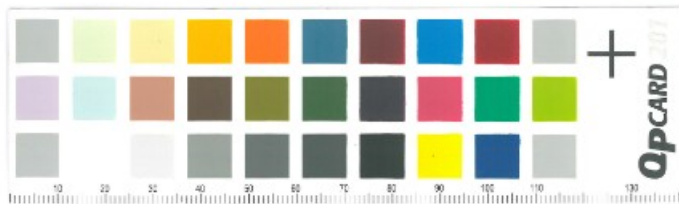
Døstet vi have seet Følgerne af disse Mennesker-Døstet, vi hvoe sattet over den menneskelige Lovmøds unødværlige Umage med at maale Guds Døstet og Gudfrøgtighedens store Hemmelighed, men frøstet have vi ikke; thi Vesteren sagde: paa Helligdoms-Hierget vil jeg bygge min Kirke, og aldrig skal Helvedes Døstet vorde den overlegne; en liden Grund kan Menneskeheden vel lade sig forvilde af Blandværk, men Hjerte og Sandhed kræve dog ogsaa deres Dit, seierlig og forskjønnet skal Evangelietts gamle Lørdem læste sig paa Døngen af Døstets saltne Olysteme og Høndernes Sønderkruft Væsen; med handhavet Mærket, mild og misfandelig skal den himmelske Sandhed opløse sin misfandte Helligdom og der, hos Ham som ene formaer at viderkrøge, der skal den modige, forvildede Tankt finde Hvir og Lys, der skal den Svøge finde Kraft, den Vødsfærlige Maade, den Vødsfærlige Vir. Alt afsløget Man at komme sig ved Christi Evangelium og nærmer sig daglig mere Erkendelsen af vor Trang til det Vælbæning, Hølsen af det Kraft; alt seer Man Verdens-Mennesker forlade deres jordiske Bedrift, for at love og tilbede Gud i Aften med den Høst, som holder Hvir; selv i Høstfæden seer Man Hvir og Love sankt sig om trofaste Lærere, som prædike Christum, den Korsfæstede, til Omvendelse og Troe, til Samvittighedsfødt og Forsønning, og hine Socialismens og Døstmens matte Efterfødt møde Alende Miskøgt, vorde daglig mere sejdne og mindre farlige, og vil efterhaanden forsumme. Ved de store Lærdomme, som lyde fra østede Lærere og blødsige

for af borgerlig og moralsk Ordelt; thi siige Forsøg, hvoe frygtelige de end kunne synes, finde dog fernt eller tidlig deres Modvægt i den almindelige Menneske-Forsand og Falselse, der ei kan fornægte sig selv. Det, vi tale om, de langt faarligere, gjentagne Forsøg paa at gjøre verdslig Visdom til Religionens Lovværg, lode den maale Troen med sin egen forre Aften og stakke den derefter og odenlig inene Man gjør Gud en Tjeneste dermed. For at gjøre en Slagt, der vilde begribe eller forstaae Aft, Religionens Bøsen ret aienhellig, seer Man My stier ier nes heilige Stør fra hendes Ansigte og fra hendes hvide Bløien, som fra Aftens Tid omstraaede hendes ærværdige Hvir. Haabets Aker falde ud af den Haand, der nu Kulde gjøre Gavn i Borgerskabens Tjeneste, og hendes Svalde, som for dum har det heilige Kord, Troens og Kærligheds Oeterekanne, nedfangees nu under Mora lens kolde og tunge Stentavler. Omflødt efter et vogelskudet Døgn Døfker og Læner, omkøbt efter hver ny Filosofisk Skygge, var han ei længer den sublim, velsignede, kraftige Livets og Dødens Læremaker, som, indset i Verden af Jesus og Hans Apostler, huskede Hjertes, fiksede Lyfernes Nøis, heilige Vilien og den vprøisfe, vildfarende Fornuft til fange under Troens Lydighed. Foragtet af den selvsjovte Visdom, utjendelig for den fromme Eenfoldig hed, magteløs og forsummet ved han for de ude Dødelige, som forlangte Raad og Bistand, Tro og Trost under Livets Prøisfeler og Lykke-Elisler, i Tidens Vildrede og i Gravens Nat, og efterhaanden blev hun til saa tom en Skygge, eller dog et livløst Begynde, hendes rene Bøsen, hendes levende Aand hundes daglig mere forsummet af Jorden. O, Jorden blev øde og tom, og der var Mærke

over Dødet, over Dødet i de Sjæle og Hjertes, som af allehaande Vildfarelske haude ladet sig forlokke fra Eenfoldigheden i Christo og Hans magt rige Ord.

Dødet vi have seet Følgerne af disse Mennesker-Dødsbud, vi hvoe sattet over den menneskelige Lovmøds unøisrige Uværg med et maale Guds Døds og Gudfrøisgheds store Hemmelighed, men frøisger have vi ikke; thi Vesteren sagde: paa Helligdoms-Døret vil jeg bygge min Kirke, og aldrig skal Helvedes Døre vende overlegne; en liden Stund kan Menneskeheden vel lode sig forvilde af Blandværk, men Hjerte og Sandhed leve dog ogsaa deres Døt, ferterig og forskjønnet skal Evangeliet somme Lørdem læste sig paa Døngen af Døgnets saltne Olysteme og Høndernes Sønderknaus Væsen; med handhavet Mærsket, mild og misfandelig skal den himmelske Sandhed opløse sin misfandte Helligdom og der, hos Ham som ene formaaret at vider kvege, der skal den modige, forvildede Tankt finde Hvir og Lys, der skal den Svøge finde Kraft, den Vødsfarlige Maade, den Vøisværende Vir. Alt afsløgger Man at komme sig ved Christi Evangelium og nærmer sig daglig mere Erkendelsen af vor Trang til det Vælskning; Høiselsen af det Kraft; aft seer Man Verdens-Mennesker forlade deres jordiske Dødrift, for at love og tilbede Gud i Aften med den Høds, som holder Høisid; selv i Høisdrøisgheden seer Man Høis og Love sankt sig om trofaste Lærere, som prædikte Christum, den Korsfarfede, til Omvendelse og Troe, til Samvøitighedsføds og Forsønning, og hine Socianismens og Døismens matte Eterføds møde Alende Mølsdag, vøds daglig mere sejdne og mildere farline, og vil efterhaanden forsumme. Ved de store Lærdømme, som lyde fra øisfede Lærere og blødsige

Land, som det usubjektivt findes sig, i en afslutning og opvarmning, i den troende og bestemte, og som skal indse, at Guds frelser og Højsalighed er Højsalighed, og som skal komme om Højsalighed med Guds vilje i de Gudsordige Pauliner. Dagslig skal man mere end om den trofulde Vished, at han, som som til Verden for at vidne om Sandhed, og i Højsalighed blev ikke for det Svig, at han har om sin egen og klart adens baret os alle Guds Mand og Vilde til vor Salighed; at han, som som Guds klare Ord, el behøvede at lampe sig efter en fordomsfuld Samtids indskrænkede Vished, da han for alle Læber og Læber kundgjorde om vor Forbættelse og Opriktning, om de Hindringer som mads paa Helliggjørelsens Vej, om de aandelige Gjenstande vi have at bekæmpe, de Raadsmænd der ere os skænket til Sejrhed og Træst, de Pligter vi have at opfylde, og det Haab til hviler vi os paa. Nei, han den gode Højsalighed vished er os ikke, og hvo som vil gjøre Guds Vilde skal vel merke, at Christifødselen er af Gud, os tilkommer det trostige at følge hans Anvisning, os paaligger det at holde hans Gud, stole paa hans Forrettelser og forlende hans rene Ord, uden enten at lægge dertil eller tage deraf; thi Himmel og Jord skal forgaar, men Jesu Ord skal ikke forgaar.

Wished glæder eder med os, at disse ældgamle Sandheder, om de end ensund have været glemte og uanfede, dog lede os igjen og komme dertil mere tilføje i al deres guddommelige Højsalighed og Fødselsalighed! ved Hjertets og Erfaringens forenede Vidnesbyrd skal Verden ved mere overtydet om, at Ingen kan lægge anden Gyldenbold end den som lagt er, nemlig Jesus Christus, den Grundbold og Klippe, paa hvilken alle Menneskevord, al Dyd og Salighed, alle Forret-

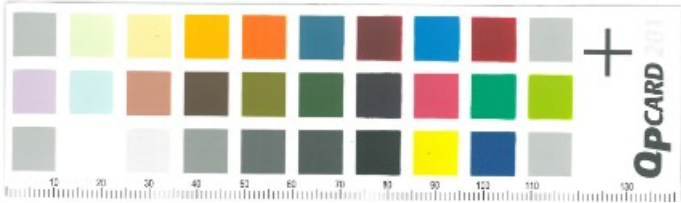
telser baade om dette og om det tilkomme Guds manne hvile. Men os, Religionens Tjenere, er det, som skal vaage og bede, saa Støgen med det brandende Ord ei vorder bortrykket, os er det, som skal vogte det betroede Ord og se efter, at Sorgen foreades af dem som ere os gløse, og dertil vil vi anse hvoandre indbyrdes den barnhjerlige Guds Naade og Bølgelse.

Saa lyder Taler, og vist skal det atende Narkunderes Efterstædere befinde, at de ei rigtig have set et mere troende Manifest, ligesom alle Christne bør glæde sig ved den Vished, at en Jæde paa Jorden gaar sikkerlig den Spandom i Opfyldelse, som her forekommes, og hoi skal det dog ei være hos os, opfyldes her i Sælighed og Sandhed!

N. F. S. Grundtvig,
Præs.

Om det Skovlig-Holsteenske Vidskabskab.
(Skriftning; see No. 15.)

8. Skulde siden Vidskabskabets Forretningsgang vorder saa ubildet, at samme vilde blive for vidtloftig for hele Selskabets Forvaltningscommittéer, saa der man vere betænk paa at indrette Hjelpeselskaber, ved Siden af Hovedselskabet, os gjøre det Nærmere offentlig bekendt. Indtil den Tid har Selskabet kun een Forvaltningscommitté, een Hovedcaffe, og eet Hovedoplygssted for Visheder. Alle Indsendelser stiles derfor til det Skovlig-Holsteenske Vidskabskabets Forvaltningscommitté i Skovlig, og anse os af den dertil befaldsmæssige Ordforer. — Alle bestemte aetlige Ord, ligesom os alle Forretninger og Gaver, indsendes til den ful-

Land, som det ubestemte og usikre sig, Ligesom
 digheden opvarmes, Vantroen fjæles sig
 bestemmer, og Man skal indse, at Guds fægt og
 Hærfærdighed er Høi og Høi, og Man skal hæng
 om Siler med Guden i de Hærfærdiges Dauluner.
 Dagslig skal Man mere end om den trostefulde
 Visdom, at Han, som kom til Verden for at vidne
 om Sandhed, og i Høis Mund blev ikke fordet
 Svig, at Han har os for rent og klart aaben
 baret os alle Guds Mand og Villie til vor Sa
 lighed; at Han, Guden af Guds klare Ord, ei
 behøvede at kæmpe sig efter en fordomsfuld Sam
 tids indskrænkede Begreb, da Han for alle Tider
 og Lande kundgjorde om vor Forbættelse og Ope
 rensning, om de Hindringer som møde paa Hellig
 gjorelsens Vej, om de aandelige Hinder vi have
 at bekjempe, de Naademidler der ere os skænket
 til Gyldelse og Trøst, de Pligter vi have at op
 fylde, og der Haab til hviler vi os kaldte. Nei,
 Han den gode Herde mislede os ikke, og
 hvo som vil gjere Guds Villie skal vel merke, at
 Christi Rørdom er af Gud, os tilkommer det tro
 stigt at følge Hans Anvisning, os paaligger det at
 høre Hans Bud, stole paa Hans Forjættelse og
 forstaa Hans rene Ord, uden enten at lægge
 dertil eller tage deraf; thi Himmel og Jord skal
 forgaar, men Jesu Ord skal ikke forgaar.

Brøder! glæde eder med os, at disse æld
 gamle Sandheder, om de end ensfund have været
 glemte og uandsede, dog leue og igjen og komme
 daglig meer tilværelse i al deres aadommelige Høi
 hed og Trosfuldhed! ved Hjertets og Erfarin
 gens forenede Vidnebygd skal Verden heds mere
 overtøget om, at Ingen kan lægge ouden Gylden
 vold end den som lagt er, nemlig Jesus Chri
 stus, den Grundbold og Klippe, paa hvilken alle
 Menntsevord, al Dyd og Salighed, alle Forjæ

ttelser haade om dette og om det tilkomende Liv
 manne hvile. Men os, Religionens Tjenere, er
 det, som skal vaage og bede, saa Stengen med det
 brandende Lys ei vorder berøst, os er det, som
 skal vogte det betroede Gode og se efter, at In
 gen foreades af dem som ere os gløve, og dertil
 vil vi ønske hvorvandre indbyrdes den barmhjertige
 Guds Naade og Bistandelse.

Saa lyder Taler, og vist skal det attende
 Aarhundredes Efterstædere bestynde, at de ei vil
 have seet et mere truende Manifest, ligesom alle
 Christne har glæde sig ved den Visdom, at en Jæde
 paa Jorden gaar sikkerlig den Spandom i Op
 foldelse, som her forkyndes, og hoi skalde det dog
 ei være hos os, opfyldes her i Sjællighed og
 Sandhed!

N. F. S. Grundtvig,
 Præs.

Om det Skolevig-Holsteniske Bibleselskab.

(Slutning; se No. 15.)

8. Skulde siden Bibleselskabets Forretnings
 gang vorder saa ubdrevet, at samme vilde blive for
 vidteløst for hele Selskabets Forvaltningscom
 mittee, saa der man vare betænkt paa at indrette
 Hjælpe selskaber, ved Siden af Hovedselskabet,
 og gjere det Nærmere offentlig bekendt. Indtil
 den Tid har Selskabet kun een Forvaltnings
 committee, een Hovedcasse, og eet Hov
 vedoplygssted for Biheter. Alle Ind
 sendelser stiles derfor til det Skolevig-Holst. Bibles
 selskabs Forvaltningscommittee i Skolevig, og søs
 nes af den dertil befaldsmægtige Ordfører. —
 Alle bestemte aarlige Bidrag, ligesom og alle
 Forretninger og Gaver, indsendes til den ful

